

Ada Florentyna Pawlak



CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI W ŁĘCZYCY.

Kiedyś

Nieopodal południowego traktu z Łęczycy, w rejonie wytyczonej wówczas osady sukienniczej. Luteranie przybyli pierwotnie do pobliskiego Ozorkowa. Gdy pierwszy fundator-fabrykant Maciej Fryderyk Schlosser nagle umiera, Karol Wilhelm Scheibler wierny syn Kościoła Ewangelickiego wywiązuje się w sposób należyty ze wszystkich zobowiązań finansowych. W 1854 r. wspomniany Karol Wilhelm Scheibler przenosi się do Łodzi, gdzie robi zawrotną karierę i staje się niebawem największym przemysłowcem i najbogatszym fabrykantem Łodzi. W roku 1841 zostaje do Parafii w Ozorkowie przyłączony filiał w Łęczycy, który przez prawie 100 lat stanowić będzie jej składową część (najstarsze nagrobki pochodzą z lat 40-tych XIX wieku np. podpułkownika Adama Szuberta, bohaterskiego uczestnika bitwy pod Raszynem). Istniał w Łęczycy Kościół Ewangelicki, z ok. 1860 roku.

1824- cmentarz, magazyn solny, potem przewie 1854 rozebrano 1986, portal sk

Obecnie: Prócz nagrobków istnieje zamieszkały ciągle dom grabarza,. Mieszkające w nim dzieci podczas ostatniego święta zmarłych ułożyły serce z kasztanów na zabytkowej płycie Rossmanów (+ 1868) .

„ Komitet ratowania Cmentarza Ewangelicko-Augsburskiego”

Powołali go w 1991 Andrzej Wdowiak i Mirosław Pisarkiewicz- historyk-epigrafik. Przeprowadzono prace porządkowe. Stan obiektu był opłakany. Teren od lat służył jako miejsce, w którym wyrzucano śmieci a nawet padlinę z pobliskiego punktu weterynaryjnego. Stał się cmentarz ulubionym miejscem libacji pracowników położonej po przeciwnej stronie ulicy kopalni. Pracownik Uniwersytetu Łódzkiego, który w 1987 r. przeprowadzał na cmentarzu badania inwentaryzacyjne został zatrzymany pod zarzutem fotografowania zakładów górniczych.

Przyczyna dewastacji

Zdewastowany, z powodu braku wyznawców na terenie miasta, najprawdopodobniej zawierał niegdyś wiele szlacheckich nagrobków.



Obecnie

Na niewielkim terenie, pośród starych drzew zachowana jest grupa pomników o wysokich walorach artystycznych oraz niewielka kwatera żołnierzy armii niemieckiej z I wojny światowej. Niedaleko od bramy cmentarnej, pod płotem, widoczny jest monument z piaskowca, wysokości ok. 2,5 metra. Wykonano go w stylu neo-klasycystycznym, w niezidentyfikowanej pracowni kamieniarskiej. Pod epitafrum zaprojektowano niszę, w której owinięta bluszczami leży rzeźba wygiętej armatniej lufy. Na tympanonie pomnika umieszczono kartusz herbowy, na którym, coraz mniej widoczny, widnieje w stanie szczątkowym herb "Wieniec".



Pochowano tu, jak wynika z napisu nagrobnego, podpułkownika Adama Szuberta odznaczonego m.in. Legią Honorową i Krzyżem Wojskowym Polskim. Zmarły w 1844 roku, Szubert był dowódcą Brygady Artylirii Konnej Wojsk Polskich.

II.

Z kim współpracować ? Do kogo się zgłosić?

1. Społeczny Komitet Opieki nad Zabytkami Cmentarza Ewangelicko-Augsburskiego w Warszawie
Prezes: WITOLD STRAUS

Dlaczego tam ?

W latach 1984-2003 Komitet doprowadził do renowacji i konserwacji ponad 220 pomników, nagrobków, kapliczek i zabytkowych ogrodzeń o dużej wartości historycznej i artystycznej, w większości nieposiadających żyjących opiekunów, którzy mogliby partycypować w kosztach wykonania niezbędnych prac konserwatorskich.

Jak funkcjonuje ta organizacja?

Cel

Głównym celem działalności Komitetu jest więc rewaloryzacja i konserwacja zabytkowych pomników, będących świadectwem polskiej kultury materialnej, wpisanych na listę prawnie chronionych zabytków.

Realizacja celu

Komitet swoje cele i zadania realizuje przez pobudzanie najszerzej pojętej inicjatywy społecznej w dziedzinie ochrony zabytków, otaczanie bezpośrednią opieką zabytków cmentarza i w miarę możliwości podejmowanie prac konserwatorskich oraz nadzór nad ich wykonaniem, gromadzenie środków finansowych na ten cel, a także informowanie społeczeństwa o stanie, w jakim się znajdują obiekty zabytkowe oraz o podjętych przez Komitet staraniach zmierzających do ich zabezpieczenia.

Z kim współpracuje

Komitet współpracuje ściśle z Radą Parafialną Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Św. Trójcy, z Zarządem Cmentarza oraz wojewódzkim i

stołecznym konserwatorem zabytków. W latach 1984-2003 Komitet doprowadził do renowacji i konserwacji ponad 220 pomników, nagrobków, kapliczek i zabytkowych ogrodzeń o dużej wartości historycznej i artystycznej, w większości nieposiadających żyjących opiekunów, którzy mogliby partycypować w kosztach wykonania niezbędnych prac konserwatorskich.

Z jakimi problemami borykała się ta organizacja? Jakie przedsięwzięcia powiodły się?

„Strażnik” cmentarza

Problem utrzymania w należyтым stanie zakonserwowanych już pomników. Komitet apeluje do ludzi dobrej woli o przyjęcie roli honorowego opiekuna zabytków cmentarza oraz utrzymywania w dobrym stanie wybranego, odrestaurowanego obiektu.

Pozyskiwanie funduszy

Zarząd cmentarza nie dysponuje wystarczającymi środkami finansowymi i technicznymi, aby objąć opieką wszystkie zrewaloryzowane obiekty zabytkowe. Komitet nie jest w stanie o własnych siłach sfinansować wszystkich pilnych działań konserwatorskich i ma świadomość, że jeśli nie uzyska funduszy na ten cel, część obiektów skazana będzie na unicestwienie.

Prace konserwatorskie są bardzo kosztowne, od kilku tysięcy złotych w wypadku napraw uszkodzonych obiektów do kilkudziesięciu tysięcy w wypadku pełnej konserwacji dużego grobowca.

Sposób pozyskiwania funduszy

Pozyskiwanie funduszy ze wszelkich możliwych źródeł, co w ostatnich latach przychodzi z wielkim trudem. W ciągu dwudziestu lat Komitet miał różnych życzliwych mecenasów, między innymi Państwową Służbę Ochrony Zabytków, Monopol Loteryjny, Fundację Kultury, Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej, Parafię Św. Trójcy, Fundusz Ochrony Środowiska, Związek Artystów Scen Polskich, Warszawskie Zakłady Farmaceutyczne, Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne, Towarzystwo Lekarskie Warszawskie oraz inne instytucje państwowe i prywatne. Ogromną wagę Komitet przywiązuje do ofiarności społeczeństwa, w tym corocznej kwesty organizowanej z okazji Święta Zmarłych.

Przygotowałam na podstawie:

Rocznik Warszawski XXXII, 2004 r. (więcej informacji na stronie Towarzystwa Opieki nad Zabytkami

<http://www.zabytki-tonz.pl/komitety.html>)

2. Ludzie w inny sposób związani z zagadnieniem, zainteresowani tematyką eksperci z którymi można podjąć wspólne działania.

* Laureaci Nagrody WiMBP- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna :
Złoty Ekslibris W kategorii: Najlepsza książka o Łodzi i Ziemi Łódzkiej

Dlaczego?- Zainteresowanie tematyką lokalną, kompetencja, łatwość kontaktu



Tytuł: Nekropolia Łodzi wielkoprzemysłowej: Cmentarz Stary przy ulicy Ogrodowej: dzieje i sztuka 1854-1945
Autor: Jan Dominikowski
Łódź: Wydaw. Konserwatorów Dzieł Sztuki, 2004



Tytuł: Jak zbudowano przemysłową Łódź: architektura i urbanistyka miasta w latach 1821-1914
Autor: Krzysztof Stefański
Łódź: Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego, 2001



Tytuł: Łęczyca: monografia miasta do 1990 roku
Autor: red. Ryszard Rosin
Łęczyca: Towarzystwo Naukowe Płockie: Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej, 2001

- Parafia Ewangelicko Augsburgska w Ozorkowie

Dlaczego?- Cmentarz łączycki był filią ozorkowskiego
Z kim rozmawiamy?- Autor „Dzieje Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w
Ozorkowie”- ks. Marcin Undas

- **Podobne obiekty w kraju**

Dlaczego?- pozyskanie informacji o organizacjach wspierających i finansujących przedsięwzięcie, możliwość wspólnych realizacji pewnych działań.

Wschowa (woj.lubuskie)-Staromiejski Cmentarz Ewangelicki – Muzeum i Lapidarium Rzeźby Nagrobnej

Bielsko-Biała

Legnica- Kościół Marii Panny Parafia Ewangelicko-Augsburska w Legnicy

Lublin

- **Organizacje**



Wolontariat- Diakonia Kościoła jest organizacją pozarządową, 10 lutego 1999 r. uzyskała osobowość prawną Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz.U. Nr 20, poz. 178). Organizacja działa na terenie całego kraju.

Źródło:

Przegląd Ewangelicki- Słowo i myśl-Mirosław Pisarkiewicz

